

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Logistics Management
voltijd

Fontys Hogescholen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Logistics Management
voltijd

Fontys Hogescholen
Fontys International Business School

CROHO nr. 35522

Hobéon Certificering

Datum

31 maart 2020

Auditpanel

Ir. A.P. de Buck

Ir. W. Majers

Ing J. Vorstermans MSc MTL

M. van Noord

Secretaris

Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documentatie	31
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	33

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogeschool
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief besluit 30 augustus 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Logistics Management
registratienummer croho	35522
domein/sector croho	Economie
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
differentiatie	International Fresh Business Management
locatie	Venlo
variant	Voltijd
onderwijstaal	Nederlands, Duits, Engels
datum audit / opleidingsbeoordeling	19 december 2019

2. SAMENVATTING

De opleiding Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management leidt studenten op tot logistiek en supply chain managers die in staat zijn om ketens van zowel fysieke producten als informatiestromen te organiseren, te managen en te controleren. Tevens combineren afgestudeerden van de opleiding kennis van en inzicht in de relevante markten op het gebied van agro/food en bloemen met kennis van en inzicht in toekomstige ontwikkelingen/trends op beide terreinen. Tot de kennisgebieden waar de student zich in bekwaamt behoren ICT, logistiek, (food/agro-)economie, marketing, talen en sociale en communicatieve vaardigheden. Er is sprake van een breed scala aan internationale functies waar afgestudeerden van de opleiding terecht kunnen, zowel in de publieke als private sector in binnen- en buitenland. Tot deze functies behoren: logistiek/supply chain manager, marketing & sales assistent, productmanager, export- en importmanager of salesmanager.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding baseert de door haar beoogde eindkwalificaties/competenties en de hiervan afgeleide leeruitkomsten op een landelijk vastgesteld beroepsprofiel. Vervolgens heeft FIBS¹ Venlo voor de opleiding Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management (LM-IFBM) in 2018 een opleidingsprofiel opgesteld. Het profiel is met betrokkenheid van een brede en internationaal samengestelde werkveldcommissie opgesteld en gevalideerd door een internationale vertegenwoordiging vanuit het voor de opleiding relevante werkveld. Internationale referentiekaders hebben een rol gespeeld bij het definiëren van het bachelorniveau. Onderzoek is in het opleidingsprofiel, de competenties en in de leeruitkomsten verankerd. Internationalisering als onderdeel van de professionele oriëntatie is onmiskenbaar aanwezig. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 1 met 'voldoet' voor de opleiding.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Bestudering van het curriculum door het auditpanel laat zien, dat de opleiding de competenties op een zeer transparante, goed doordachte en navolgbare wijze heeft uitgewerkt in leeruitkomsten. Het auditpanel is van oordeel dat, na bestudering van het studiemateriaal, de opleiding onderwijs verzorgt dat de competenties prima afdekt. LM-IFBM kenmerkt zich door een sterke wisselwerking met de praktijk; het praktijkaandeel is substantieel en betekenisvol. De student is medevormgever van zijn eigen leerproces en krijgt daar van de opleiding de ruimte voor. Het curriculum kent meerdere mogelijkheden voor studenten om kennis te maken met de internationale context van het vakgebied. De onderzoekscomponent binnen het curriculum is duidelijk vormgegeven op basis van leeruitkomsten. Het lectoraat van FIBS is ook verbonden aan LM-IFBM en zorgt voor een verbinding tussen praktijkgericht onderzoek en onderwijs. De opleiding heeft in samenwerking met het werkveld zogenaamde *fieldlabs* opgezet, waar studenten, docenten en medewerkers van het betreffende bedrijf gezamenlijk werken aan innovatievraagstukken. Het intakegesprek is goed vormgegeven; studenten waarderen dit. De begeleiding van studenten is op een adequate wijze geregeld. Het docententeam is zeer professioneel samengesteld en beschikt over uitstekende expertise ten aanzien van de specifieke differentiatie van de opleiding. Ook de professionalisering, de Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) en Basis Kwalificatie Examineren (BKE), van docenten heeft de opleiding op orde. Er wordt ieder jaar met het team een doorwrocht professionaliseringsplan opgesteld en uitgevoerd. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 2 met 'voldoet' voor de opleiding.

¹ Fontys International Business School.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding borgt de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing. Aan iedere onderwijseenheid is een toetsmatrijs gekoppeld met passende toetsvormen. Het auditpanel constateert dat de opleiding voor de diverse toetsvormen in de diverse leerjaren kalibreersessies organiseert. Het panel adviseert om, waar mogelijk, de intensiteit hiervan te verhogen en de uitkomsten met hele team te delen zodat er een continu lerend effect van uitgaat. De opleiding beschikt over een deskundige examencommissie die op een onafhankelijke en gestructureerde wijze haar taken uitvoert. Zij werkt met een jaarlijks auditplan en rapporteert over haar bevindingen aan de opleiding. Via de PDCA-cyclus monitort de opleiding verbeterpunten. Zij is bezig met een uitdagend curriculum ontwikkelingsproces, gebaseerd op een nieuw onderwijsconcept: *problem based learning*. De curriculumcommissie betreft hier ook de examencommissie bij. Het afstudeertraject heeft de opleiding op een adequate wijze vormgegeven. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 3 met 'voldoet' voor de opleiding.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De door het auditpanel bestudeerde afstudeerwerken representeren het bachelorniveau. De student realiseert de beoogde leerresultaten. Bij het bestuderen van de afstudeerwerken heeft het panel mogelijkheden geadresseerd om de kwaliteit en zo mogelijk het niveau van de afstudeerwerken te verhogen. De door de opleiding toegekende cijfers zijn passend. Het werkveld is zeer tevreden over de afgestudeerden en ziet dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan innovaties in de beroepspraktijk. De opleiding kan alumni meer inzetten als haar ambassadeur. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 4 met 'voldoet' voor de opleiding.

Algemene conclusie:

Gelet op de kwaliteit van de bacheloropleiding Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management, van Fontys Hogescholen en het feit dat afgestudeerden van de opleiding over het bachelorniveau beschikken, adviseert het auditpanel de NVAO tot continuering van de accreditatie van Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 31 maart 2020.

3. INLEIDING

Studenten Logistics Management-International Fresh Business Management (hierna: LM-IFBM) beschikken na hun afstuderen over kennis van complexe logistieke processen binnen de food- en agrosector. Zij hebben tevens kennis van en inzicht in de marketingaspecten op het terrein van food- en agroproducten. Zo ontstaat een opleiding met een mix aan vakgebieden (logistiek, marketing, food- & agro-economie en ICT). De opleiding past binnen zowel de regionale als internationale kennisinfrastructuur door het leveren van professionals die werken in een internationale context waarbij het Duitse achterland het meest in het oog springt.

Fontys Hogescholen biedt drie logistieke opleidingen aan. Behalve LM-IFBM zijn dit Logistics Management en Logistics Engineering. De eerste twee leiden op tot een *Bachelor of Science*, de laatste tot een *Bachelor of Engineering*. Het betreft brede logistieke opleidingen met verschillende uitstroomprofielen.

De wortels van LM-IFBM liggen in 2008 toen Fontys International Business School (FIBS) startte met de opleiding Food & Flower Management die aansloot bij het Greenport Venlo ecosysteem. Doel van deze opleiding was om een bijdrage te leveren aan de kennisinfrastructuur van de regio Venlo.

De opleiding in de huidige vorm is nog jong. Het curriculum LM-IFBM, een differentiatie van de opleiding Logistics Management (LM-CROHO) met de focus op de *supply chains* van food en agro, is gestart in september 2018 en vormt een voortzetting van de voormalige FIBS studieprogramma's Food & Flower Management (2008-2014, CROHO CE en CROHO L&E) en International Fresh Business Management (2014-2018 met een eigen CROHO registratie).

De opleiding beschikt over een digitaal kwaliteitssysteem waarin *tegels* zijn opgenomen die een duidelijke relatie hebben naar de vier NVAO-beoordelingsstandaarden. Alle informatie in het systeem is toegankelijk voor medewerkers, studenten en stakeholders (waaronder het beroepenveld). Er vindt op een open en transparante wijze kennisdeling plaats tussen alle bij de opleiding betrokken partijen. Tevens werken zij op een effectieve en constructieve wijze samen aan continue kwaliteitsverbetering. De opleiding werkt op deze wijze aan haar continue accreditatiewaardigheid. Dit is mede de reden geweest dat de opleiding geen zelfevaluatie document heeft geschreven, maar haar digitaal kwaliteitssysteem toegankelijk gemaakt heeft voor het panel. Ten tijde van de audit bevond de opleiding zich in een overgangsfase van een 'oud' naar een 'nieuw' curriculum. Het auditpanel heeft zich met name gefocust op het nieuwe curriculum waarmee de opleiding in 2018-2019 is gestart.

Vorige accreditatie

De opleiding International Fresh Business Management is op 9 juli 2013 positief beoordeeld in het kader van een Toets Nieuwe Opleiding waarna in 2014 de accreditatie volgde door de NVAO. Het toenmalige NVAO-auditpanel formuleerde een aantal aandachtspunten voor de opleiding die wij hierna kort samenvatten. Tevens is vermeld welke (adequate) maatregelen de opleiding sedertdien genomen heeft.

Aandachtspunt	Door de opleiding genomen maatregel
Formuleer een heldere visie op de doelstellingen van de opleiding en leidt daarvan een op de agribusiness toegespitste beschrijving van de beroepsrollen af.	De opleiding heeft een duidelijke opleidingsvisie geformuleerd en tevens de beroepsrollen beschreven die van deze visie zijn afgeleid.
Zorg ervoor dat in de operationalisering van de eindcompetenties recht wordt gedaan aan de integratie ervan tot één coherent competentieprofiel waarin logistiek, marketing en agroketenkunde centraal staan.	De opleiding heeft de set competenties zodanig geoperationaliseerd dat hierin logistiek, marketing en agroketenkunde zowel een coherent geheel als de basis vormen van de opleiding.
Neem in de operationalisering ook de kennis en vaardigheden op die noodzakelijk zijn in verband met de ict-ontwikkelingen in de versketen.	Ict is in het curriculum opgenomen.
Geef de eigen waardepropositie vorm om werk te kunnen maken van een nauwe samenwerking met andere, verwante kennisinstellingen in de regio.	De opleiding werkt samen met zowel onderwijsinstellingen als logistieke organisaties in de Euregio en daar buiten.
Draag zorg voor een adequate beschrijving van het hele vierjarige programma, inclusief de euregionale en internationale stroom; die beschrijving kan de komende jaren als referentiekader dienen bij verdere onderwijsontwikkeling en -uitvoering.	De opleiding heeft gewerkt aan een vierjarig curriculum dat thans al een aantal jaren 'draait'.
Geef van de hoofdcompetentie ondernemerschap aan wat de relevante kennisvakgebieden zijn en geef die een duidelijke plaats in het curriculum.	De opleiding besteedt in haar curriculum expliciet aandacht aan ondernemerschap.
Geef voorrang aan het ingezette verbeterbeleid inzake de hoofdcompetentie onderzoeksvaardigheden.	De opleiding heeft een onderzoekslijn in het vierjarige curriculum opgenomen.
Formuleer een krachtige visie en verrijkende ambities op het gebied van internationalisering van het programma.	Het internationaliseringsaspect is in het curriculum opgenomen. De studentenpopulatie is internationaal.
Werk het toetsbeleid verder uit en geef aan hoe je de toetskwaliteit borgt.	De opleiding heeft het toetsbeleid verder uitgewerkt en hanteert daarbij de pdca-cyclus.
Zorg ervoor dat er in de beoordelingsformulieren van de afstudeerwerkstukken een heldere relatie wordt gelegd met de relevante eindcompetenties.	Uit de beoordelingsformulieren blijkt de relatie met de competenties.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Profiel en missie

De Venlose opleiding LM-IFBM past goed binnen de regionale en internationale kennisinfrastructuur die zich met name richt op Nederland, Duitsland en België en heeft een impact op de economische structuurversterking in de regio. De opleiding beschikt over een duidelijk profiel dat uitstekend aansluit op de behoefte aan hbo-professionals in de euregio. Zij komt daarmee tegemoet aan de vraag naar hoogwaardig gekwalificeerd logistiek personeel in de versketens en levert een bijdrage aan innovatie en waardecreatie in deze ketens, zo gaf het internationaal werkveld aan tijdens de audit. Alle relevante kennisdomeinen met een focus op de versketen (food en agro) staan in de opleiding centraal. De missie van de opleiding is om ondernemende professionals op te leiden die in staat zijn regionale en internationale organisaties met elkaar te verbinden en ketenprocessen te verbeteren. Kernbegrippen hierbij zijn: het identificeren van kansen, samenwerken in internationaal samengestelde teams, het fysiek en digitaal verbinden van *supply chain* partners, rekening houden met de sociale en fysieke leefomgeving, co-creatie van duurzaamheid en het verbeteren van bedrijfsprocessen. Daarmee heeft de opleiding volgens het auditpanel de belangrijkste kenmerken en ontwikkelingen van het vakgebied opgenomen in haar missie.

Beroepsprofiel en competenties

Omdat er geen beroeps- en opleidingsprofiel beschikbaar was voor Logistics Management, heeft de opleiding een nieuw curriculum ontwikkeld voor LM-IFBM dat gebaseerd is op het landelijk vastgestelde profiel uit 2013². Dit profiel voldoet aan de Dublin-descriptoren en is het bachelor-niveau gewaarborgd. In dit landelijk profiel zijn behalve het beroepsprofiel voor logistieke opleidingen, tevens de beroepscontext voor logistici en de positionering van het opleidingsprofiel logistiek beschreven. In een matrix zijn de competenties, beroepssituaties, beroepsrollen en deelcompetenties opgenomen. Tevens is de samenhang beschreven tussen de beroepssituatie, de beroepsrol en de beroepsfunctie. Het auditpanel stelt vast dat dit op een inzichtelijke wijze is gebeurd en beveelt LM-IFBM aan om met collega opleidingen op het terrein van logistiek het landelijk beroepsprofiel te actualiseren³. Daarbij kan het door LM-IFBM recent opgesteld opleidingsprofiel belangrijke input vormen (zie hierna). De opleiding kan in haar beroepsprofiel expliciet vermelden dat zij een internationale oriëntatie heeft.

² In 2013 is door het landelijk Platform Logistiek hbo het 'Beroeps- en Opleidingsprofiel Logistiek opgesteld voor de opleidingen 'Logistiek en Technische Vervoerskunde' en 'Logistiek en Economie'.

³ Begin 2020 verschijnt het nieuwe beroepsprofiel.

Met het landelijk vastgesteld beroepsprofiel als basis, heeft Fontys International Business School Venlo voor de opleiding LM-IFBM in 2018 in samenwerking met het internationale werkveld een opleidingsprofiel opgesteld. Daarbij is het profiel van de opleiding Economie en Logistiek verder vertaald en inhoud gegeven richting IFBM. Het auditpanel stelt vast dat in dit document op een eveneens goed navolgbare wijze het vakgebied/beroepenveld, de ontwikkelingen in het beroepenveld agrologistiek/verslogistiek, de beroepsrollen en beroepssituaties uitgewerkt zijn. Ook hiervoor geldt dat het profiel voldoet aan de Dublin-descriptoren. Het beroepsprofiel Logistics Management-International Fresh Business Management is hierin uitgebreid beschreven en van een onderbouwing voorzien. Het auditpanel stelt verder vast dat de opleiding met dit document een voorschot neemt op het bij te stellen beroepsprofiel voor logistieke opleidingen (2013) door in haar opleidingsprofiel thans aandacht te besteden aan de gevolgen van demografische ontwikkelingen, klimaatverandering, specialisering/internationalisering vs. regionalisering en automatisering voor het vakgebied en de opleiding. De opleidingsspecifieke competenties zoals geformuleerd in het opleidingsprofiel (2018) hebben betrekking op:

1. Problemen herkennen, data verzamelen en analyseren.
2. Verbetervoorstellen ontwikkelen en selecteren.
3. Verbetervoorstellen implementeren.

Daarnaast onderscheidt de opleiding twee meer algemene competenties op de terreinen professioneel handelen en effectief communiceren.

Vervolgens heeft de opleiding deze drie opleidingsspecifieke competenties verder uitgewerkt in acht leeruitkomsten waardoor de competenties 'kleur' krijgen. Voor een meer uitgewerkte eerste competentie verwijzen wij naar '*Onderzoekscomponent*' die hierna volgt. Voor de tweede en derde competentie geldt de volgende uitwerking in leeruitkomsten.

- De student formuleert beleid en ontwerpt strategisch opties, scenario's, verbetervoorstellen en doelstellingen op basis van de gevoerde analyses.
- De student is vertrouwd met de laatste trends en ontwikkelingen in het food- en agro-logistieke domein en neemt deze mee in het ontwikkelen en selecteren van verbetervoorstellen voor processen, netwerken, ketens en relaties.
- De student is in staat om bedrijfs-, organisatie- en ketenprocessen daadwerkelijk in te richten, te beheersen en af te stemmen op basis van een implementatieplan.
- De student ondersteunt bij het ontwikkelen, implementeren, uitvoeren en evalueren van veranderingsprocessen binnen organisaties.
- De student monitort en controleert de prestaties van de geïmplementeerde maatregelen.

Onderzoekscomponent

De opleiding heeft de competentie die verwijst naar onderzoek uitgewerkt in drie leeruitkomsten die de onderzoekscyclus volgen: problemen herkennen, data verzamelen en analyseren. De opleiding werkt deze leeruitkomsten als volgt uit.

- De student onderkent potentiële bedrijfsproblemen en beleidsvraagstukken en is in staat een gedegen onderzoeksplan op te stellen waarin deze het vraagstuk nader onderzoekt.
- De student verzamelt op basis van dit onderzoeksplan kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over relevante trends/ontwikkelingen in de interne en externe bedrijfsomgeving.
- De student analyseert deze gegevens aan de hand van relevante analysemodellen, methoden en managementtechnieken om problemen en oplossingen vast te stellen.

Met deze competenties en leeruitkomsten dekt de opleiding de onderzoekscomponent in voldoende mate, zo stelt het auditpanel vast en biedt studenten houvast om zelfstandig onderzoek te kunnen uitvoeren.

Internationalisering

De competenties en de hiervan afgeleide leeruitkomsten zijn onmiskenbaar gericht op het internationale beroepenveld. Zo richt de competentie die betrekking heeft op de laatste trends en ontwikkelingen in het food- en agro-logistieke domein zich nadrukkelijk op dat internationale beroepenveld. Dit geldt eveneens voor de competentie waar het formuleren van beleid en het

ontwerpen van strategische opties, scenario's etc. centraal staat. Dit kan de afgestudeerde LM'er alleen binnen een internationale context. Tijdens de audit bevestigden zowel het werkveld als de alumni de borging van het internationalisering in de competenties.

Rol werkveld

De opleiding betreft het internationale beroepenveld bij de ontwikkeling, uitvoering en verbetering van de competenties. Regelmatig voert de opleiding overleg met logistieke bedrijven/organisaties in de regio, zowel binnen als buiten Nederland. Het auditpanel is wel van mening dat de opleiding deze contacten nog verder/beter kan benutten om zo haar euregionale uitstraling te versterken. De profilering kan internationaal nog sterker, bijvoorbeeld door de opleiding ook te richten op internationale casuïstiek binnen soortgelijke economische regio's in de wereld. Dit biedt de opleiding ook de mogelijkheid om het volume aan studenten te vergroten en de expertise waarover de opleiding beschikt internationaal toegankelijk te maken.

Weging en Oordeel

De opleiding baseert de door haar beoogde competenties en de hiervan afgeleide leeruitkomsten op een landelijk vastgesteld beroepsprofiel als basis. Vervolgens heeft FIBS Venlo voor haar opleiding LM-IFBM in 2018 een opleidingsprofiel opgesteld. De hierin opgenomen beoogde leerresultaten voldoen aan de eisen wat betreft oriëntatie, inhoud en niveau. Het profiel is bovendien door een brede internationale vertegenwoordiging vanuit het voor de opleiding relevante werkveld gevalideerd. Internationale referentiekaders hebben een rol gespeeld bij het definiëren van het niveau. Onderzoek is stevig in het opleidingsprofiel, in de competenties en leeruitkomsten verankerd. Internationalisering als onderdeel van de professionele oriëntatie is onmiskenbaar aanwezig. De relatie met het werkveld is sterk; zijn inbreng is voor de ontwikkeling van de opleiding betekenisvol en LM-IFBM onderhoudt deze contacten effectief. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 1 met 'voldoet' voor de opleiding.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Curriculum en kennisbasis

Ten tijde van de audit was de opleiding bezig met het introduceren van een nieuw curriculum. Zo is de propedeuse van het nieuw LM-IFBM curriculum gestart in het studiejaar 2018-2019 en het tweede studiejaar in 2019-2020. Bestudering van het nieuw curriculum laat zien dat de opleiding de beoogde leerresultaten concretiseert in verschillende 'beheersingsniveaus' (eenvoudig gestructureerd, complex gestructureerd en complex ongestructureerd) met leeruitkomsten die de inhoud van het curriculum bepalen. Deze leeruitkomsten dekken de beoogde leerresultaten volledig af. Ook de inrichting van het curriculum is weloverwogen gebeurd. De opleiding borgt dat alle beoogde leerresultaten in voldoende mate en telkens op een hoger niveau in het curriculum aan bod komen. Zo heeft zij voor de drie niveaus binnen de opleiding (propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase) per leeruitkomst beschreven wat de student moet kennen en kunnen. Hieruit blijkt dat de complexiteit van de opleiding toeneemt in termen van kennis en zelfstandigheid/verantwoordelijkheid van de student.

De opleiding laat verschillende leerlijnen zien die voor verticale samenhang zorgen, terwijl de thematische ordening de horizontale samenhang borgt. Het auditpanel stelt verder vast dat er vakinhoudelijk sprake is van een diverse en interessante mix van de vakgebieden logistiek, marketing en food/agro, telkens binnen een internationale context. De herkomst van LM-IFBM blijkt uit de opbouw en inhoud van het curriculum: logistiek, food/agro en economie. Door deze mix aan vakgebieden, onderscheidt deze opleiding en haar kennisbasis zich van andere logistiek/economische opleidingen. De kennisbasis bestaat uit vijf pijlers: logistiek, marketing, bedrijfseconomie, versketenkunde en professionele communicatie. De pijlers zijn één op één terug te vinden in de leeruitkomsten, zo stelt het auditpanel vast. Zo komt de pijler versketenkunde terug in de leeruitkomst 'Versketenkennis': de student moet vertrouwd zijn met de laatste trends en ontwikkelingen in het food- en agro-logistieke domein en neemt deze mee bij het ontwikkelen en selecteren van verbetervoorstellen voor processen, ketens en relaties. In het derde jaar volgt de student een minor naar keuze. Veelal kiezen studenten voor een minor die gerelateerd is aan de major om zo hun kennis op een bepaald gebied te verdiepen.

De opleiding kent verschillende *streams*: Nederlands, Engels en Duits. De propedeuse volgt de student in één van deze drie talen. Studenten blijven de hele opleiding in hun taal*stream*, dus moeten niet veranderen van gekozen *stream*; wel krijgen alle *streams* samen les in het Engels vanaf het tweede jaar. Voor individuele communicatie, rapportages, etc. geldt de door de student gekozen taal van de *stream* tot aan het einde van de opleiding.

Het auditpanel constateert dat de opleiding ten tijde van de audit in een transitie zit. Het nieuw curriculum LM-IFBM is gestart met de propedeuse in 2018-2019. Dit biedt nog mogelijkheden het curriculum verder aan te scherpen op basis van nieuwe inzichten. De opleiding is hier volop mee bezig, zo blijkt tijdens de audit. De uitdaging voor het team is om binnen de duidelijk aanwezige Venlose *couleur locale* te komen tot een verdere uitwerking waarmee de opleiding zich onderscheidt van andere logistieke opleidingen. Het auditpanel vindt dit belangrijk omdat LM-IFBM een opleiding is die zich richt op een specifieke groep studenten en opleidt voor een werkveld waar veel vraag is naar logistici. Maak van de transitie een echt teamgebeuren en werk vanuit een gezamenlijk gedragen visie met heldere doelen en realistische ambities. De opleiding kan meer samenwerking zoeken met de HAS omdat er voldoende kenniscomplementariteit zit tussen beide onderwijsinstellingen (zie ook hierna onder 'instroom').

Beroepsvaardigheden

De opleiding beschikt over een curriculum waarin studenten zowel kennis als vaardigheden verwerven. Bestudering door het auditpanel van het curriculum laat zien de opleiding haar studenten in ruime mate, onder andere via stages, in de gelegenheid stelt om beroepsvaardigheden in de praktijk te verwerven. De stage in het derde studiejaar is opgesplitst in twee onderdelen: het schrijven van een portfolio waarbij de student zijn leerervaringen beschrijft en het uitvoeren van een onderzoek 'Business Research'. De stage biedt de student een authentieke leeromgeving die zij, zo blijkt uit evaluaties waarderen. Uit de verschillende leeruitkomsten is af te leiden dat studenten in ruime mate gelegenheid krijgen om zich specifieke beroepsvaardigheden eigen te maken. Ter illustratie: effectief communiceren behoort tot de beroepsvaardigheden van de student. De opleiding heeft twee leeruitkomsten geformuleerd die duidelijk maken over welke beroepsvaardigheden de student op dit terrein beschikt: hij is in staat professioneel, effectief en zakelijk te communiceren. Daarnaast is hij in staat om in een vreemde taal op B2 (NL en D) of C1 (Eng) niveau te communiceren. Het auditpanel waardeert de sterke wisselwerking die het curriculum biedt tussen praktijk(ervaring) en binnenschools onderwijs.

Meertaligheid

Zoals de opleiding zelf aangeeft: *IFBM focuses on the total commodity flow of fresh*. IFBM sluit derhalve uitstekend aan op de grote behoefte aan hoogopgeleiden die binnen de agroketen samenwerken met werknemers uit andere landen. Gezien deze karakteristiek van het werkveld, ligt het voor de hand dat studenten binnen de opleiding in ruime mate anderstalig onderwijs volgen en binnen LM-IFBM zowel een Engelstalige als Duitse leerlijn kunnen volgen. Drie docenten zijn 'Cambridge certified', alle overige docenten zijn inmiddels gestart met deze opleiding. Een adequate maatregel volgens het auditpanel. Het Duits van de docenten is van voldoende niveau..

Didactiek

De opleiding kiest voor *problem based learning* middels projecten waar studenten aan authentieke beroepssituaties werken. Studenten verwerven zowel kennis als vaardigheden zoveel mogelijk buiten de klassikale lesomgeving, de 'authentieke beroepssituaties'. Zij passen kennis en vaardigheden toe in projecten waar zij gezamenlijk aan werken binnen zowel een klassikale setting als binnen de met het werkveld opgezette *fieldlabs*.

Het panel beveelt de opleiding aan het concept van *problem based learning* en het werken aan authentieke beroepssituaties verder uit te werken. Zij kan daarbij aandacht besteden aan de effecten voor de rollen die docenten moeten gaan vervullen en de daarvoor benodigde competenties, de effecten naar de leeromgeving en voorzieningen en de effecten naar het toetsen. Daarbij kan de opleiding overwegen om het nog sterk vakgericht curriculum meer thematisch en modulair op te bouwen.

Het panel constateert dat studenten dit didactisch concept in hoge mate waarderen. Het ondersteunt en stimuleert hen om de verworven kennisbasis direct toe te passen in de

beroepspraktijk waardoor de kennis beter beklijft. Het panel constateert tevens dat het beroepenveld dit onderwijsconcept eveneens zeer waardeert omdat er meer interactie ontstaat tussen opleiding en werkveld en er een positieve impact is van de producten van de studenten die leiden tot innovaties in de beroepspraktijk. De opleiding blijkt een onderwijsvorm te hanteren die aansluit om de verschillende 'onderwijs carrières' van de internationale groep studenten, zo stelt het auditpanel vast.

Na bestudering van het curriculum en de gesprekken met docenten en studenten stelt het auditpanel samenvattend vast dat er sprake is van een krachtige leeromgeving, met realistische, levensechte en actuele beroepsvraagstukken uit de logistieke beroepspraktijk. Sterk is verder de regierol voor de student die zijn eigen leerproces centraal stelt. Er is sprake van een breed scala aan (inter-)actieve en digitale werkvormen die actief en zelfsturend gedrag van de student stimuleren. Studenten werken bij voorkeur binnen kleine internationaal samengestelde groepen. Het auditpanel ziet de uitwerking van de onderwijsvisie en het didactisch concept goed terug in de uitvoering van het curriculum.

Opleidingscommissie

LM-IFBM kent een vrij grote opleidingscommissie (Departmental Participation Council) die bestaat uit vijf studenten, twee docenten, twee medewerkers kwaliteitszorg en de programmamanager. Zij vergaderen minimaal vier keer per jaar en bespreken opleidingsrelevante kwesties zoals de Onderwijs- en Examenregeling, het curriculum en specifiek studentgerelateerde zaken. Het auditpanel stelt vast, mede op basis van de bestudering van het jaarverslag, dat de opleidingscommissie haar wettelijke taken uitvoert en alle relevante partijen in de opleidingscommissie vertegenwoordigd zijn.

Internationalisering

Studenten werken aan projecten met andere studenten die afkomstig zijn uit landen zowel binnen als buiten Europa. Het auditpanel vindt dit een sterk punt omdat dit aansluit bij de missie van de opleiding en omdat dit de internationale oriëntatie van studenten versterkt. Studenten geven tijdens de audit aan dat zij het vanzelfsprekend vinden om met collega-studenten met een soms totaal andere (culturele) achtergrond samen te moeten werken. Het vergroot je *scope* en zet je ertoe aan om problemen vanuit meerdere invalshoeken te benaderen. Het internationaal aspect van de opleiding komt verder tot uiting in het internationaal werkveld dat bij de opleiding betrokken is en in de meertaligheid van de opleiding. Binnen de kaders van de leeruitkomst 'Internationalisering' voeren studenten projecten uit voor Nederlandse en buitenlandse bedrijven waarbij zij rekening moeten houden met de wensen van de opdrachtgever, hun medewerkers en de bedrijfscultuur. Het aspect internationalisering behoort, zo stelt het auditpanel vast, zonder meer tot het DNA van deze opleiding.

Studielast, instroom, aansluiting op vooropleiding en studeerbaarheid

Studenten geven aan dat de studielast over het hele jaar nog niet evenwichtig verdeeld is. Door het semestersysteem met toetsweken aan het eind van het semester ligt er een grote toetsdruk met daarbij behorende prestatiedruk gedurende die weken. De opleiding kan overwegen om gecombineerd met de ontwikkeling van het nieuwe curriculum het toetsen en beoordelen meer te spreiden gedurende de lesperiodes.

De opleiding heeft een vrij beperkte instroom van studenten en deze loopt de laatste jaren terug. In het studiejaar 2019-2020 stroomden 27 studenten in, het jaar daarvoor waren dit er 36. Dit maakt de opleiding kwetsbaar. De opleiding kan in dit verband een inspanning leveren om de kritische massa te vergroten. Leg daarbij de nadruk op het logistieke deel van LM-IFBM in vergelijking met opleidingen binnen de HAS Hogeschool die een andere 'insteek' hebben. Wellicht is samenwerking met de HAS een optie om de instroom te vergroten en hierbij samen op te trekken?

Studenten die de opleiding instromen, zijn afkomstig uit verschillende landen en werelddelen. Voor de opleiding betekent dit dat zij een uitgebreide intakeprocedure kent, op basis van de *Fontys Studiekeuzecheck*. Niet alleen checkt LM-IFBM de vooropleiding van de studenten, maar besteedt zij tijdens de intake ook aandacht aan bijvoorbeeld studievaardigheden. Met name studenten uit het verre buitenland hebben daarbij speciale aandacht van de opleiding. Zij kunnen rekenen op intensieve begeleiding voordat zij met de opleiding starten maar ook tijdens de opleiding. Studenten zijn tevreden over de wijze waarop de opleiding hen voorbereidt op de studie. De aansluiting van de opleiding op hun vooropleiding, alhoewel zeer divers, kwalificeren studenten als goed.

Coaches (*Study Career Managers*) zorgen gedurende de hele opleiding voor de begeleiding van studenten. Iedere student krijgt een coach toegewezen. MBO'ers krijgen een student-mentor toegewezen die voor supervisie zorgt gedurende de eerste 20 weken van de opleiding. Behalve een coach op school, beschikken studenten tevens over een coach op de stageplek. Een teamcoach zorgt voor begeleiding van studenten tijdens hun projecten. Het auditpanel stelt vast dat er voldoende ruimte in het vierjarig curriculum (*Study Career Development Program*) is voor studiebegeleiding. Studenten geven aan tevreden te zijn over de begeleiding op school en op de stageplek. De beperkte omvang van de opleiding maakt het mogelijk dat opleiding en stagebedrijven regelmatig kunnen overleggen over de voortgang van studenten op de stageplek.

Docenten

Het docententeam bestaat uit dertien docenten (inclusief de opleidingsmanager) waarvan 75% een wo-master heeft afgerond. Een docent is gepromoveerd, twee hebben een hbo-bachelor gevolgd. Zij hebben een voor de opleiding relevante studie en/of achtergrond; een deel van hen is uit het werkveld afkomstig waar de opleiding voor opleidt. Docenten bezoeken samen met studenten vakbeurzen, waaronder de Dutch Agri Food Week, Logistica en Fruit Logistica. De opleiding beschikt over een gepassioneerd en betrokken opleidingsteam. Zij kunnen minimaal 80 uur per schooljaar besteden aan professionalisering, vakinhoudelijk en didactisch. Alle docenten beschikken over een certificaat Basiskennis Onderwijs (BKO). Alle docenten zijn Basiskennis Examinering (BKE) gecertificeerd. Studenten zijn tevreden over de didactische vaardigheden en vakinhoudelijke kennis van de docenten. Ook zijn zij te spreken over hun kennis van actuele ontwikkelingen in het werkveld.

De verdere teamontwikkeling in samenhang met de transitie van het onderwijsconcept is nog een aandachtspunt. Daartoe heeft de opleiding een teamplan opgesteld waarin zij uitgebreid ingaat op toekomstige ontwikkeling waar de opleiding mee te maken krijgt en wat dit betekent voor het team. Het auditpanel onderschrijft hetgeen in het teamplan is opgenomen. Van belang is wel om de werkdruk daarbij nauwlettend in het oog te houden. Het team is zich bewust van de noodzaak van het werken aan continue professionalisering en van de veranderende rollen van docenten. Beheersing van vreemde talen is opgenomen in het teamprofessionaliseringsplan, een belangrijk speerpunt volgens het auditpanel.

Onderzoeksvaardigheden

Het programma kent een onderzoekleerlijn die door alle vakken en binnen alle leerjaren van de opleiding loopt. Het auditpanel heeft de inhoud van deze onderzoekleerlijn bestudeerd en stelt vast dat deze is gericht op het ontwikkelen van onderzoekend vermogen bij studenten. Tevens stelt het auditpanel vast, dat de opleiding haar studenten voorbereidt op het kunnen uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. Het lectoraat van FIBS is ook verbonden aan LM-IFBM en zorgt voor een goede verbinding tussen praktijkgericht onderzoek en onderwijs. De opleiding heeft in samenwerking met het werkveld *fieldlabs* opgezet, waar studenten, docenten en medewerkers van het betreffende bedrijf gezamenlijk werken aan innovatievraagstukken. LM-IFBM kan nog meer dan thans het geval is de lectoraten binnen Fontys bij de opleiding betrekken.

Onderzoeksvaardigheden ontwikkelen studenten met name, zo laat bestudering van het curriculum zien, binnen de twee projecten in het zevende semester. Voor beide projecten leveren studenten onderzoeksrapportages op waarin ze hun kennis, vaardigheden en kunde laten zien op het gebied van onderzoeksvaardigheden. In het daaropvolgende achtste semester voert de student een onderzoek uit binnen de kaders van het afstuderen.

Per leeruitkomst en per studiefase heeft de opleiding beschreven over welke kennis de student op het terrein van onderzoeksvaardigheden beschikt. Voor de leeruitkomst 'Gegevens verzamelen' geldt bijvoorbeeld dat de student in staat is om op basis van het onderzoeksplan data te verzamelen over relevante trends en ontwikkelingen in de interne en externe bedrijfsomgeving. Vervolgens heeft de opleiding dit voor de drie niveaus uitgewerkt, culminerend in het hoogste niveau, het afstudeerniveau, waarbij de student in staat is om zelfstandig te bepalen welke data hij nodig heeft, hoe hij deze verzamelt en een antwoord formuleert op basis van de verzamelde data op de onderzoeksvraag. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding de onderzoekscomponent heeft verweven in het curriculum en hier ruime aandacht aan besteedt.

Weging en Oordeel

Bestudering van het curriculum door het auditpanel laat zien dat de opleiding de competenties heeft uitgewerkt in leeruitkomsten. Het auditpanel is van oordeel dat, na bestudering van het studiemateriaal, de opleiding onderwijs verzorgt dat de competenties afdekt. Ook de inrichting van het curriculum is weloverwogen gebeurd. De opleiding realiseert wat vormgeving en inhoud betreft een curriculum dat aansluit bij de eisen van studenten en het beroepenveld. De opleiding kenmerkt zich door een intensieve wisselwerking met de praktijk; het praktijkaandeel is substantieel en betekenisvol. De student is medevormgever van zijn eigen leerproces en krijgt daar van de opleiding de ruimte voor. Het curriculum kent meerdere mogelijkheden voor studenten om kennis te maken met de internationale context en dimensie van het vakgebied. De onderzoekscomponent binnen het curriculum is duidelijk vormgegeven op basis van leeruitkomsten. Het intakegesprek is goed vormgegeven; studenten waarderen dit. De begeleiding van studenten is op een adequate wijze geregeld. Het panel sprak met een docententeam dat op elkaar is ingespeeld en over de kennis en vaardigheden beschikt om het curriculum uit te voeren. Ook de professionalisering, via BKO en BKE, van de docenten heeft de opleiding op orde. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 2 met 'voldoet' voor de opleiding.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

De opleiding beschrijft in het toetsprogramma op een inzichtelijke wijze hoe zij het 'toetsgebouw' inricht. Het uitgangspunt hierbij vormt de toetsvisie: voor betrouwbaar beoordelen zijn niet één of enkele toetsen toereikend om een oordeel te geven over de bekwaamheid van een student, hiervoor zijn meerdere 'bewijzen' nodig. Het auditpanel onderschrijft het uitgangspunt van de opleiding dat hoe beter de combinatie van toetsen aansluit op de beroepsbekwaamheid en het onderwijsprogramma, hoe beter het toetsprogramma toewerkt naar het gewenste niveau.

De opleiding heeft de leeruitkomsten op faseniveau (propedeuse-, hoofd- en afstudeerfase) uitgewerkt en beschrijft per leeruitkomst de wijze van toetsen, daarbij de *Taxonomie van Bloom* volgend. Ter illustratie hiervan: de opleiding toetst in de propedeusefase de leeruitkomst op het gebied van project- en onderzoeksplan door op alle drie niveaus de leeractiviteiten te toetsen in projecten en in de verschillende leereenheden de onderzoeksvaardigheden. De opleiding heeft voor de verschillende studieonderdelen een inzichtelijke toetsmatrix opgesteld. Hierin zijn de competenties/leeruitkomsten enerzijds en hetgeen de opleiding toetst anderzijds (feitenkennis, inzicht en concepten, toepassing, analyseren en evalueren/houding en oordeel) tegen elkaar afzet. Op deze wijze is in één oogopslag per toetsmatrix duidelijk wat de opleiding toetst.

Bestudering van het toetsplan door het auditpanel laat zien dat de opleiding kennis toetst op summatieve wijze met behulp van kennistoetsen. Bestudering van deze kennistoetsen door het auditpanel toont aan dat deze valide en betrouwbaar zijn en dat de vragen voldoende complex zijn. Daarnaast toetst de opleiding door middel van projectverslagen en door de inzet die studenten tonen bij projectonderwijs. In de hoofdfase passen studenten kennis toe, bijvoorbeeld door een casus te analyseren. Ook op dit punt volgt de opleiding 'Bloom'.

Het auditpanel stelt vast, dat er rond toetsen sprake is van een goed opgezette PDCA-cyclus waarbij de opleiding continu werkt aan verbetering van het toetsen om het leerproces van de student op adequate wijze te begeleiden (zie hierna). Studenten ervaren het toetsen in al zijn facetten als passend bij de aangeboden curriculum onderdelen en als stimulerend en activerend voor hun ontwikkeling. Wel geven zij aan dat er sprake is van toetsdruk. Studenten zijn op de hoogte van de toets- en beoordelingswijze. Het toetsprogramma voor de propedeuse levert de opleiding voldoende informatie op om een onderscheid te maken tussen goede en minder goede leerlingen. Laatstgenoemden krijgen intensievere begeleiding.

Het auditpanel adviseert om in het kader van de transitie van het onderwijsconcept kritisch te kijken naar de huidige mix aan toetsvormen. De ontwerpcirkels van een toetsprogramma zoals prima uitgewerkt in het toetsprogramma kan hierbij zeker behulpzaam zijn. Verder adviseert het panel om een andere balans aan te brengen tussen summatief en formatief toetsen met meer nadruk op het formatief toetsen. Dit zal volgens het auditpanel de procesgerichte ontwikkeling van de student met het werken aan authentieke beroepssituaties stimuleren. De opleiding kan examencommissie en de toetscommissie bij het proces van curriculumontwikkeling directer betrekken, zodat zij input en reflectie kunnen bieden op het herontwerp van het toetsprogramma. Het auditpanel stelt in dit verband al vast, dat de

opleiding werkt aan een verdere optimalisering van het toetsgebouw. Zij heeft zelf op basis van evaluaties een aantal verbetermaatregelen geformuleerd voor de drie studiefasen, die het auditpanel onderschrijft. Zo checkt de opleiding of een toets(moment) daadwerkelijk een bijdrage levert aan het leerproces van de student en het behalen van de leeruitkomsten. Het auditpanel waardeert dit initiatief in hoge mate en vindt het belangrijk dat de opleiding op eigen initiatief kritisch kijkt naar het toetsgebouw, de toetsprocedures en de toetsen kritisch evalueert en vervolgens verbetermaatregelen neemt. Een prima concretisering van de pdca-cyclus volgens het auditpanel.

Examencommissie en toetscommissie

De examencommissie maakte op het auditpanel een zeer gedegen en deskundige indruk. Een extern lid maakt deel uit van de examencommissie. Zij neemt haar wettelijke borgingstaken, waaronder het aanwijzen van examinatoren, serieus. De examencommissie hanteert de PDCA-cyclus bij haar werkzaamheden, beslist over vrijstellingen (bij buitenlandse studenten via de Nuffic), woont examenzittingen bij, zorgt voor toetsevaluaties en de uitwerking hiervan, neemt vervolgens verbetermaatregelen en zorgt voor discussie op het terrein van toetsen en beoordelen die de toetskwaliteit ten goede komen, zo stelt het auditpanel vast. Ook de toetscommissie is inhoudelijk sterk en heeft goed in het vizier wat er nog moet gebeuren.

De leden van de toetscommissie hebben de studie jaren onderling verdeeld om toetsing te borgen en de docenten proactief te ondersteunen bij het construeren van toetsen. Alle docenten van de opleiding zijn BKE-gecertificeerd. Een sterk punt volgens het auditpanel.

Beoordelen

De beoordelingsystematiek van studentproducten is over het algemeen adequaat, zo stelt het auditpanel vast. Studenten geven aan tevreden te zijn over de kwaliteit van de beoordelingen. Wel kan de feedback bij de verschillende *rubrics* omvangrijker, zo geven zij aan. Voor de beoordeling bij afstudeerwerken maakt de opleiding gebruik van een beoordelingsprotocol, thans het 'beoordelingsformulier 2019-2020', dat sterk geënt is op de criteria voor wetenschappelijke scripties. De lat komt daarmee voor afstudeerwerken (te) hoog te liggen. Het auditpanel stelt vast dat het gebruik door beoordelaars van dit beoordelingsprotocol nog om aandacht vraagt. De opleiding kan door meer te kalibreren tussen beoordelaars aan kwaliteit winnen en tot een eenduidigere beoordeling komen op basis van de *rubrics* van studentproducten, waaronder het afstudeerwerk.

Afstuderen

Studenten studeren af in het laatste studiejaar dat in twee semesters is onderverdeeld. In het zevende semester neemt de student deel aan twee projecten waar onderzoeksvaardigheden centraal staan en volgt hij nog vakinhoudelijke lessen. In het daaropvolgende achtste semester voert de student een onderzoek uit in de beroepspraktijk dat voor het stagebedrijf relevant is en het bachelorniveau representeert. In het toetsprogramma geeft de opleiding aan dat door het afleveren van een beroepsproduct, het onderzoeksrapport en de bijbehorende presentatie waarbij de student de bevindingen, conclusies en aanbevelingen onderbouwt, de student aantoonde de beoogde leerresultaten te hebben bereikt. Studenten en alumni geven aan dat zij deze vorm van afstuderen waarderen en dat de opleiding hen voldoende gelegenheid biedt om hun kennis en kunde aan het eind van de opleiding te laten zien.

De opleiding 'worstelt' nog met de vraag hoe zij in de toekomst het afstuderen vorm geeft. Handhaaft zij de huidige wijze van afstuderen of staat zij dan ook andere beroepsproducten toe waarop de student kan afstuderen? Duitse studenten prefereren blijkbaar de klassieke manier van afstuderen op basis van een scriptie. Het auditpanel moedigt de opleiding in dit verband aan om hier in landelijk verband over te discussiëren en vervolgens goed onderbouwde keuzes te maken.

Weging en Oordeel

De opleiding borgt de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing. Aan iedere onderwijseenheid is een toetsmatrijs gekoppeld met passende toetsvormen. Het auditpanel constateert dat de opleiding voor de diverse toetsvormen in de diverse leerjaren kalibreersessies organiseert. Het panel adviseert om, waar mogelijk, de intensiteit hiervan te verhogen en de uitkomsten met hele team te delen zodat er een continu lerend effect vanuit gaat. De opleiding beschikt over een deskundige examencommissie die op een onafhankelijke en gestructureerde wijze haar taken uitvoert. Zij werkt met een jaarlijks auditplan en rapporteert over haar bevindingen aan de opleiding. Via de PDCA-cyclus monitort de opleiding verbeterpunten. De opleiding is bezig met een uitdagend curriculum ontwikkelingsproces, gebaseerd op een nieuw onderwijsconcept: *problem based learning*. De curriculumcommissie van de opleiding betreft hier de examencommissie bij. Het afstudeertraject heeft de opleiding op een adequate wijze vormgegeven. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 3 met 'voldoet' voor de opleiding.

Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 3 met 'voldoet' voor de opleiding.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Panel over gerealiseerde leerresultaten

Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit vijftien afstudeerwerken geselecteerd uit twee lijsten met afgestudeerden van de afgelopen twee studie jaren. Daaropvolgend hebben de leden van het auditpanel deze bestudeerd en beoordeeld. Samengevat is het auditpanel van oordeel dat deze van voldoende niveau zijn, waarmee studenten de beoogde leerresultaten realiseren. De wijze waarop de opleiding de competenties meerdere malen op verschillende niveaus toetst onderschrijft dit oordeel.

De afstudeerwerken zijn beroepsrelevant met een mooie combinatie van economie, logistiek en agro/food. Bij de beoordeling van de afstudeerwerken stelt het auditpanel een wisselend beeld vast en volgt daarbij de beoordeling door de opleiding. Naast een aantal goede afstudeerwerken trof het auditpanel afstudeerwerken aan waar het nog kanttekeningen bij plaatst, zonder daarbij overigens tot een score 'onvoldoende' te komen. Zo zijn de afstudeerwerken vaak (zeer) uitgebreid; beknoptere en minder verhalende afstudeerwerken maken deze leesbaarder en dwingen de student zich meer te focussen. De kwaliteit van de afstudeerwerken stijgt volgens het auditpanel als de student zich beperkt tot de kern van zijn onderzoek, de hoofdvraag, op basis van een theoretisch *framework*. De basis van de door de student uitgevoerde analyse kan bij een aantal afstudeerwerken nog breder, hetgeen de onderbouwing ervan ten goede komt. De door de studenten gekozen literatuur is van voldoende niveau; laat studenten, meer dan thans het geval is, refereren aan (wetenschappelijke) internationale literatuur. Het auditpanel stelt vast dat studenten meer uit hun onderzoek kunnen halen als de begeleiding hier meer op stuurt. Bij het bestuderen van de afstudeerwerken heeft het panel mogelijkheden geadresseerd om de kwaliteit en zo mogelijk het niveau ervan verder te verhogen.

In dit verband merkt het auditpanel op, en de opleiding wil hier serieus naar kijken, om studenten bij hun afstuderen te laten werken aan meerdere beroepsproducten. De sector/het werkveld leent zich daar prima voor. Studenten kunnen dan zelf bepalen via welke mix aan beroepsproducten zij aantonen over de vereisten kwalificaties te beschikken. Dit om meer tegemoet te komen aan de individuele talentontwikkeling van de student. Nu moeten de studenten door dezelfde hoepel springen. Advies van het panel is om meer de lijn te volgen van de Vereniging Hogescholen om een en ander meer praktijkgericht te maken en minder de lijn te volgen van wetenschappelijk onderzoek. Daarmee ontstaat er voor de student meer ruimte om zijn competenties te bewijzen en zal het eindproduct meer voldoen aan de behoefte van de beroepspraktijk.

Werkveld en alumni

Zowel het beroepenveld als de alumni geven aan dat de opleiding goed aansluit bij de competenties die nodig zijn om als hbo-gekwalificeerde professional in de beroepspraktijk te kunnen functioneren. Alumni ervaren wel dat ze tijdens de opleiding competenties ontwikkeld hebben, waaraan zij in hun eerste startersbaan weinig aan hebben maar die later wel cruciaal blijken te zijn om carrière te maken. Het beroepenveld is zeer tevreden over de studenten die LM-IFBM aflevert op de arbeidsmarkt. Ze leveren een belangrijke innovatieve en creatieve bijdrage aan de verdere ontwikkeling van het bedrijf. Dit komt met name door de mooie mix

aan vakgebieden die in het curriculum aan de orde komen en het onderwijsconcept waarbij gewerkt wordt met authentieke beroepssituaties in samenwerking met bedrijven. De opleiding kan alumni, nog meer dan dat thans het geval is, inzetten als ambassadeurs om zo enerzijds het aantal instromers te vergroten en anderzijds het unieke van de opleiding in het werkveld voor het voetlicht te brengen.

Weging en Oordeel

De door het auditpanel bestudeerde afstudeerwerken representeren het bachelorniveau. De student realiseert de beoogde leerresultaten. Bij het bestuderen van de afstudeerwerken heeft het panel mogelijkheden geadresseerd om de kwaliteit ervan en zo mogelijk het niveau verder te verhogen. De door de opleiding toegekende cijfers zijn passend. Het werkveld is zeer tevreden over de afgestudeerden en ziet dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de innovaties in de beroepspraktijk. Alumni zijn tevreden over het niveau en kwaliteit van de opleiding. De opleiding kan alumni meer inzetten als haar ambassadeur. Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 4 met 'voldoet' voor de opleiding.

Alle oordelen wegend, beoordeelt het auditpanel standaard 4 met 'voldoet' voor de opleiding.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Gelet op de kwaliteit van de bacheloropleiding Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management, van Fontys Hogescholen en het feit dat afgestudeerden van de opleiding over het bachelorniveau beschikken, adviseert het auditpanel de NVAO tot continuering van de accreditatie van Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management.

6. AANBEVELINGEN

Mede gelet op het belang van deze opleiding voor het regionale werkveld, kan zij haar netwerk nog intensiever benutten om zich nationaal en internationaal verder/beter op de kaart te zetten. Een paar suggesties: denk hierbij aan de *Brightland Campus* waar grote programma's achter zitten met aanzienlijke externe financiering. Ook de contacten met de Duitse regio kan de opleiding verder uitbreiden evenals de samenwerking met de HAS Hogeschool. De samenwerking met de HAS kan bijvoorbeeld op het terrein van instroom.

Om de instroom te vergroten en de naamsbekendheid te verhogen, ook in het buitenland, kan de opleiding haar alumni inzetten.

Het hanteren van het beoordelingsprotocol is nog een punt van aandacht. Maak meer gebruik van kalibreersessies zodat de uniformiteit op het terrein van het beoordelen van toetsen, inclusief het afstudeerwerk, toeneemt.

De opleiding kan nagaan of de projecten die zij studenten aanbiedt, meer kunnen aansluiten bij de innovatie-agenda voor de regio. Dat kan leiden tot een verdere verrijking van het projectonderwijs.

LM-IFBM kan nog meer dan thans het geval is de lectoraten binnen Fontys bij de opleiding betrekken ter verdere versterking van de onderzoekscomponent.

Zorg voor een intensievere begeleiding van studenten bij hun afstuderen zodat de afstudeerwerken minder omvangrijk en minder verhalend worden en studenten zich beperken tot het theoretisch *framework* en een stevige onderbouwing hiervan. En maak gebruik van internationale (wetenschappelijke) literatuur.

De '*USP*' moet zijn: de euregionale opleiding, die vanuit complementariteit met de HAS, de perfecte HBO agro/food supply chain experts/operationals kunnen leveren voor de Europese markt (Ned/Eng/Du). In het kader van internationalisering zou de opleiding meer aandacht kunnen besteden aan de Spaanse taal (belangrijkste taal aan het begin van de AGF keten: Spanje, Zuid- en Midden-Amerika).

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Fontys Hogeschool hbo-bachelor Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling⁴ t.b.v. hbo-bacheloropleiding Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management. Fontys Hogeschool. Datum locatiebezoek: 19 december 2019.

Time	Topic	Participants
08.00 – 08.15	Welcome & reception audit panel <i>Language: Dutch</i>	program manager LM-IFBM quality manager FIBS ⁵ director FIBS
08.15 – 09.15		
09.15 – 09.45	Presentation Regio Greenport Venlo and the EU-region (cross-border cooperation) <i>Language: Dutch</i>	Presentation and discussion: <ul style="list-style-type: none"> • lector crossing borders business development) • 'founder' FFM/IFBM / lectorate Business Service Innovation • program manager LM-IFBM
09.45 – 10.00		
10.00 – 10.45	Meeting with FIBS management <i>Language: Dutch</i>	program manager LM-IFBM quality manager FIBS director FIBS
10.45 – 11.00		
11.00 – 11.45	Discussion with LM-IFBM students and student members of DPC <i>Language: English / Dutch / German</i>	Present: <ul style="list-style-type: none"> • 8 students (2 students from each study year) and students from the DPC (the official members in bold) • 1st semester • 3rd semester • 5th semester • 7th semester
11.45 – 12.45	Lunch break	Audit panel
12.45 – 13.30	Discussion with LM-IFBM lecturers <i>Language: English / Dutch / German</i>	Present: <ol style="list-style-type: none"> 1. lecturer LM-IFBM and tile owner 'Education' 2. lecturer LM-IFBM and tile owner 'Coaching' 3. lecturer LM-IFBM and tile owner 'Research' 4. lecturer LM-IFBM and co-owner 'Research' 5. lecturer LM-IFBM and co-owner 'Professional field' 6. lecturer LM-IFBM
13.30 – 14.15	LM-IFBM project information market and fair (possible 'walk-in-moment'); informal visit and tour	All LM-IFBM Students (year 1, 2 and 4), all LM-IFBM lecturers, FIBS colleagues, eventually business clients <ul style="list-style-type: none"> • LM-IFBM tour

⁴ In verband met de privacywetgeving zijn in het programma uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

⁵ Fontys International Business School.

	Language: English / Dutch / German	
14.15 – 14.30		
14.30 – 15.15	Discussion with FIBS exam committee (ExCie) Language: Dutch	Present: 1. test expert Examination Board 2. LM-IFBM secretary of Examination Board (ExCie) 3. Chairman FIBS Examination Board (ExCie)
15.15 – 15.30		
15.30 – 16.00	Campus tour Language: English / Dutch	lecturer LM-IFBM) together with two students of LM-IFBM
16.00 – 16.45	Discussion with our professional field Language: English / Dutch	Members of our professional field (8 participants) • Four members of our board of advisory (BAC) resp. employers • IFBM Alumni • LM-IFBM business relations manager
16.45 – 17.15		
17.15 – 17.45		
17.45 – 18.15	Feedback Language: Dutch	Lecturers and students of LM-IFBM, management team, Fontys colleagues, business partners
18.15 – 19.00	Future developments Language: Dutch	Management
18.15 – open end	Closing	All members of LM-IFBM, students, audit panel, alumni, professional field, Fontys colleagues

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld. Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door het visitatiebureau Hobéon. Er hoefde geen afstemming plaats te vinden omdat één opleiding Logistics Management beoordeeld is. Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief** indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief onder voorwaarden** indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **negatief** indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documentatie

Via het digitaal kwaliteitsportfolio had het auditpanel toegang tot alle relevante informatie waaronder:

- Schematisch programmaoverzicht.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht/aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken.
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 29 oktober 2019 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management van Fontys Hogescholen, onder het nummer 008744. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep⁶.

Naam visitatiegroep:	Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management
----------------------	--

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Ir. A. P. de Buck	Voorzitter	Voormalige CvB voorzitter Hogeschool Zeeland. Thans lector onderwijsvernieuwing en strategisch adviseur Hogeschool Zeeland.
Ing. J. Vorstermans MSc MTL	Lid	Business Development Manager bij Fresh Park Venlo en zelfstandig coach/expert voor Agro-Food projecten.
Ir. W. Maijers	Lid	Lector integrale voedsel- en productieketens bij InHolland (research group Integrated food and supply chains) en programmaregisseur Innovatiepact Greenport West-Holland.
M. van Noord	Studentlid	Student Bedrijfskunde en Agri-Foodbusiness HAS Den Bosch.

Drs. G.W.M.C. Broers	Secretaris	NVAO-getraind secretaris.
----------------------	------------	---------------------------

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

⁶ Tot deze visitatiegroep behoort één opleiding: Logistics Management, differentiatie International Fresh Business Management van Fontys Hogescholen.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl